

Salvestusöö noortekas

“Salvestusöö” toimus Muhu Noortekeskuses esmakordselt. Ideega tuli lagedale Põlva Avatud Noortekeskuse noorsootöötaja Ako Laugamets, kes mulle kirjutas ja sellise toreda mõtte välja käis.

Salvestusöö sisu ja eesmärk: Muusikaga tegelevad noored saavad kummaski (Põlvas ja Muhus) noortekas kokku ja salvestavad öö jooksul lugusid. Omavahel suheldakse skype'i teel; uuritakse, kuidas teistel on läinud, tehakse vahekokkuvõtteid jne.

Salvestusöö oli ka omamoodi austusavaldus Gunnar Grapsile – nimelt valiti salvestamisele minevad lood GG repertuaarist.

Kuigi öö oli pikk ja tööd tehti tublisti, saime Muhu noortekas “purki” vaid ühe loo - Gunnar Grapsi “Kaob kõik”. Samas on see ikkagi väga hea tulemus.

Lisaeesmärke oli muidugi mitmeid. Muusikahuvilised noored said kokku, mõned lausa esimest korda; tekkis koostöömoment teise noortekeskusega, tekkisid uued ideed/mõtted.

Osalejad: Mait Maiste, Andre Sikkal, Elis Õunapuu, Toomas

Udrik, Siim Udrik, Mihkel Maidla, Juta-Madli Laur, Elina Tobreluts, Mark-Robin Kalder, Renno Pilberg, Silver Lusti (ehk siis kokku 11 noort Põlva Avatud Noortekeskusest) ja Merily Pororvart, Kristiina Maaste, Sandra Hints, Priit Saaremäel, Timo Pärn, Lembitu Valdmets, Elari Kolk, Martin Kivi, Margus Traumann, Vilmar Kaal, Viljo Vallik (samuti 11 noort). Lisaks tuli meile abiks ka Orissaare Muusikakooli

direktor Martti Nõu.

20. veebruaril kell 9.20 räägiti Ring FM vahendusel salvestusööst. Muhus salvestatud loo leiab üles noortekeskuse kodulehelt noortekas.muhu.ee

Tegu oli täielikult projektivaba üritusega. Ka nii saab. Piisab vaid noorte soovist ja tahtest ning heast ideest.

Arnek Grubnik,
Muhu Noortekeskus

Fotovõistlus Koguvast

Muhu Muuseum kuulutab taas välja fotovõistluse. Seoses vabaküla 480. aastapäevaga on selle aasta konkursi teemaks KOGUVA.

Pilte ootame e-posti aadressidel mai@muhumuuseum.ee ja mai.meriste@gmail.com (igalt osalejalt maksimaalselt 5 fotot).

Piltide saatmise tähtaeg on **1. september 2012**. Parimatest piltidest koostame sügisel näituse, võitja väljakuulutamise näituse avamisel.

Muhus mängitakse augustikuus taas krocketit

Universum Krocket Tournament leiab 18. augustil aset Nõmmeküla Uuetalul.

Üritus avatakse kell 15, seejärel tuleb Muhu – Soome köievedu ja kell 16 algab krocketiturniir, millest võtavad osa võistkonnad kolme inimesega. Ka muhulasi kutsutakse krocketit mängima, et veeta vaba ja mõnus päev lõbusa mängu saatel. Krocketit on muides naistel ka kahel olümpial mänginud (Pariisis ja Saint Louis'is). Krocketiturniiri korraldab Eesti pooltel Tapio Reini, kelle sõnul „müüb“ Muhu krocket Soomes hästi; kõik teenused tahetakse osta muhulastelt.

Õhtupoole umbes kell 20 astub publiku ette ansambel „Laulusõbrad“ ja algab tants, mille sekka põimub karaoke. Lähemat infot leiab aadressidelt: cirkus-scandinavia.com, davidkroket.org ja www.kiekkopesa.fi/forum.php

Muhulane

Studio MSNi tegemised

Muhu Noortekeskuse studioring on juba üle aasta osalenud projektis YoBaNa. Aga meie tegevusplaani mahub veel muudki.

Studio MSN käib koos põhiliselt laupäeviti. Tegu on multimeediastudioga, see tähendab, et peale pildistamise ja filmimise tegeleme ka näiteks heliga, kirjutame projekte jne.

13. veebruaril toimus noortekeskuses YoBaNa projekti koolitus, mida viis läbi Mikk Rand. Räägiti stsenaariumi kirjutamisest.

25. veebruaril õppisime kaameratööd, kasutades selleks Eesti filmiklassika üht pärli, nimelt

„Kevade“ filmi. Valisime välja mõned klipid, tegime lihtsa lavastuse. Põhirõhk oli sellel, et kaameratöö ja pildi ülesehitus (plaanid) oleksid võimalikult sarnased originaalile. Põnev oli!

1.-4. märtsini olid filmihuvilised noored Jõulumäe Tervisespordikeskuses. Toimus YoBaNa filmilaager. Kohal olid noored Käina Gümnaasiumist, Lilleküla Gümnaasiumist ja noortekeskusest, Emaste Põhikoolist ning meie ehk siis Muhu Põhikoolist ja noortekeskusest.

Noortele räägiti helindamisest (Film Audio juht ja BFMi õppe-

jõud Ants Andreas), filmiideede genereerimisest, kaameratööst (Kinobussi töötajad Mikk Rand ja Lauri Nagel) ja valgustamisest (valgustaja Indrek Laas). Loomulikult said noored nende päevade sees ise filmida, pildistada, monteerida, näidelda jne. Samuti oli meil kõigil tore võimalus Jõulumäe suusaradasid nautida, suusatada ja kelgutada. Noorte filme saab loodetavasti üsna pea näha ka ETV ekraniil, kuna filmilaagris valmisid Koolifilm 2012 reklaamklipid.

12. märtsil käis Mikk Rand YoBaNa projekti raames noortekeskuses rääkimas kaameratööst. 2. aprillil tuleb noortekeskuses uus koolitus, siis on teemaks montaaž. 22. märtsil salvestas Lembitu Valdmets noortekeskuse helistudios lasteaia laste loetud luuletusi ja laule.

Hetkel tegeleme erinevate filmiprojektidega. Plaanis on osa võtta animakonkursist „Iga käpp jätab jälje“, samuti Koolifilmi konkursist ning ühest välismaisest konkursist (Plural+). Sekka teeme veel igasugu muid huvitavaid asju.

Kel suurem huvi, võib laupäeviti noortekasse piiluma tulla.

Arnek Grubnik

12. märtsi kaameratöö koolitus.

Volikogu 21. märtsi istungil

kinnitati:

- Muhu valla hankekord,
- külade juhtimistöõ hüvitamise ja täiendõppe toetamise kord,
- muudatused sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korras,
- Muhu valla avaliku korra eeskiri.

Võeti vastu otsus

- omandada OÜ-lt Adrem Kinnisvara Raugi külas asuv Aspli tee kinnistu, sihtotstarve transpordimaa, pindala 2982 m², maa maksustamishind 10 eurot, koos sinnakuuluvate rajatistega.

Mittetulundusühingu **Muhu Metsaühistu** põhikiri (projekt)

1. Üldsätted

1.1. Mittetulundusühingu (edaspidi „ühingu“) nimeks on MTÜ Muhu Metsaühistu.

1.2. Ühingu asukoht on Eesti Vabariik ja aadressiks on Saaremaa, Muhu vald, Koguva küla Vanatoa talu.

1.3. Ühing on mittetulundusühinguna eraõiguslik juriidiline isik, mis oma tegevuses juhindub Eesti Vabariigi seadustest, asutamislepingu otsustest, käesolevast põhikirjast ja muudest sellekohastest õigusaktidest.

1.4. Ühingu eesmärgiks on erametsaomanike ühtekoondamine ja ühtse üleriigilise erametsandusliku struktuuri väljakujundamisele kaasaaitamine, oma liikmete abistamine metsade säästlikul ja efektiivsel kasutamisel ühise tegevuse kaudu, samuti erametsanduslike ürituste organiseerimine ja läbiviimine ning liikmete esindamine, aga ka erametsanduslike piirkondlike projektide käivitamine ja läbiviimine, vahendada toetusi oma liikmetele.

1.5. Ühingu põhitegevuseks ei ole majandustegevuse kaudu tulu saamine ning jaotamine liikmete vahel, vaid tema tegevuse põhimõtteks on:

- liikmete hääleõiguse võrdsus;
- liikmelisuse vabatahtlikkus ja mitteüleantavus;
- liikmete ainult põhikirjast tulenevad kohustused ühingu ees;
- liikmete õigus avalduse alusel ühingust välja astuda;
- liikmete vahel mittejaotatava vara, kasumi ja kapitali olemasolu.

1.6. Ühing võib omada varalisi ja mittevaralisi õigusi ning kanda kohustusi, tal on vara, iseseisev bilanss, oma sümboolika ja pitsat.

1.7. Ühing vastutab oma kohustuste täitmisel kogu oma varaga.

1.8. Ühing ei kanna varalist vastutust oma liikmete varalise kohus-

tuste eest.

1.9. Ühing on asutatud määramata ajaks.

2. Liikmelisus

1. Ühingu asutajaliikmeteks on asutamislepingu sõlminud isikud, kes võtsid vastu käesoleva põhikirja.

2. Peale asutajaliikmete võib ühingu liikmeks olla iga füüsiline või juriidiline isik, kes omab või valdab metsamaad ja kes taotleb ühinguga sarnaseid eesmärgi, tunnustab ja täidab ühingu põhikirja.

3. Ühingu liikmeks astumisel tuleb esitada kirjalik avaldus.

4. Liikmeteks vastuvõtmise otsustab juhatus seaduse alusel, samuti korraldab ta liikmete arvestust.

5. Liikmetel on õigus avalduse alusel ühingust välja astuda.

6. Liige võib ühingust välja astuda kirjaliku avalduse alusel, kusjuures liikmel tuleb enne väljaastumist täita kõik võetud kohustused ja likvideerida võlgnevused ühingu ees. Liikmelisust ühingus ja liikmeõiguste teostamist ei saa üle anda ega pärandada, kui seadus ei ole sätestanud teisiti.

7. Ühingu liikmelisus ei ole seotud sisseastumismaksuga. Liige tasub iga ülestõotatud tihumeetri eest ühingule tasu, üldkoosolekul kokkulepitud protsendi.

8. Ühingu liige arvatakse ühingust välja tema surma korral.

9. Ühingu liige võidakse ühingust välja arvata, kui ta:

- korduvalt rikub ühingu põhikirja või kahjustab ühingu tegevust olulisel määral;
- on esitanud ühingusse vastuvõtmisel teadlikult ebaõigeid andmeid, mille tõttu tema vastuvõtmine ühingu liikmeks ei olnud õiguspärane.

10. Ühingu otsuse liikme väljaarvamise kohta võib liige edasi

kaevata ühingu üldkoosolekule ja nõuda enda väljaarvamise otsustamist üldkoosoleku poolt.

11. Isikul, kelle liikmelisus ühingus on lõppenud, ei ole õigusi ühingu varale.

3. Liikmete õigused ja kohustused

1. Ühingu liikme õigused ja kohustused sätestatakse seaduse ja käesoleva põhikirjaga.

2. Ühingu liikmel on õigus:

- osaleda üldkoosolekul hääleõigusliku liikmena;
- valida ja olla valitud ühingu juhtimis- ja kontrollorganitesse;
- saada teavet ühingu tegevuse kohta;
- astuda ühingust välja;
- kasutada muid põhikirjas ettenähtud õigusi.

3. Ühingu liige on kohustatud:

- täita põhikirja nõudeid ja ühingu juhtorganite seaduspäraseid otsuseid;
- õigeaegselt tasuma makseid ühingu juhtorganite poolt näidatud suuruses ja tähtajal;
- kasutama heaperemehelikult ja säästlikult ühingu vara;
- ühingu liige on kohustatud teatama kalendriaasta 1. detsembriks oma metsamaa suuruse (ha), kui selle pindala on muutunud võrreldes eelmise kalendriaastaga.

4. Juhtimine

1. Ühingu kõrgemaks organiks on selle liikmete üldkoosolek, kus võivad osaleda kõik ühingu liikmed, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

2. Üldkoosolek võtab vastu otsuseid kõikides ühingu juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või käesoleva põhikirjaga antud juhatusse või ühingu muu organi pädevusse.

3. Üldkoosoleku pädevusse kuulub:

- põhikirja vastuvõtmine ja selle muutmine;

- aastaaruande kinnitamine;

- eesmärgi muutmine;

- liikmeksu suuruse ja maksetähtaegade kinnitamine;

- juhatusse liikmete arvu määramine;

- juhatusse liikmete valimine;

- organe valimise ja ettenähtud muudatuste valimine;

- muude küsimuste otsustamine, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud ühingu teiste organite pädevusse.

4. Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui selles osaleb või on esindatud üle poole ühingu liikmeid ja käesoleva põhikirjaga ei ole ettenähtud suurema esinduse nõuet.

5. Üldkoosoleku otsused võetakse vastu lihthälteenamusega.

6. Põhikirja vastuvõtmise, sellesse muudatuste ja täienduste tegemise ning ühingu tegevuse lõpetamise, ühinemise ja jagunemise poolt peab olema üle 2/3 üldkoosolekul registreeritud esindajatest.

7. Ühingu tegevuse eesmärgi muutmiseks on vajalik enamuse

ühingu liikmete nõusolek.

8. Ühingu liikmete suure arvu korral täidab üldkoosoleku ülesandeid seadusesmääratud ulatuses ühingu liikmete poolt ja liikmete seas üldkoosolekul seaduses ettenähtud korras valitud volinike koosolek.

9. Volinike koosolekul kohaldatakse käesolevas põhikirjas üldkoosoleku kohta sätestatud, välja arvatud ühingu lõpetamise küsimuse otsustamine, põhikirja ja eesmärgi muutmine, mis kuulub ainult üldkoosoleku pädevusse.

10. Ühingul on juhatus, mis juhib ja esindab ühistut igapäevases tegevuses.

11. Juhatusse liikmed määratakse asutajaliikmete poolt asutamislepinguga ja edaspidi üldkoosoleku või volinike koosoleku (kui volinikud on volinikud) poolt tähtajaga kuni kolm aastat ühingu liikmete hulgast. Juhatusse liikmed peavad olema teovõimelised füüsilised isikud.

12. Juhatuses võib olla üks kuni viis liiget.

13. Juhatusse liikmed valivad endi hulgast ühingu esimehe juhul kui juhatuses on kolm või enam liiget.

14. Juhatus on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole juhatusse liikmetest, kusjuures koosolekust peab osa võtma ühingu juhatusse esimees.

15. Juhatus võtab otsuseid vastu lihthälteenamusega.

16. Juhatusse esimehel ja ühel juhatusse liikmel volikirja alusel on õigus esindada ühingu kõikides õigustoimingutes, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

17. Juhatusse liiget võib tagasi kutsuda üksnes kohustuste olulisel määral täitmata jätmise või võimetuse korral ühingu juhtida või mõnel muul mõjuval põhjusel.

18. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus seaduses ja põhikirjas ettenähtud juhtudel ja korras.

19. Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt 1/10 ühingu liikmetest.

20. Kui juhatus ei kutsu üldkoosolekut käesoleva põhikirja punktis 4.18 nimetatud asjaoludel kokku, võivad taotlejad üldkoosoleku kokku kutsuda samas korras juhatussega.

21. Juhatus korraldab ühingu raamatupidamise vastavalt raamatupidamise seadusele ja on aruandekohustuslik üldkoosoleku ees vastavalt seadusele.

5. Teadete avalikustamine.

1. Ühingu teated oma liikmetele avalikustatakse üldkoosolekul.

2. Edasilükkamatuid ja kiireloomulisi teateid võidakse avalikustada liikmetele ka üleriigilise või kohalike meediakanalite kaudu.

3. Ühingu teadete avalikustamise kord määratakse kindlaks juhatusse ettepanekul üldkoosoleku otsusega.

Järg lk 7.

Muhu Metsaühistu asutamiskoosolekust

3. märtsil toimus Liiva Lasteaia saalis Muhu Metsaühingu asutamiskoosolek.

Rääkisime sellest, miks Metsaühingut vaja, millised on eesmärgid ja olukorrast saare metsades. Põhilisest probleemiks tundubki olevat vähene teadlikkus erinevatest võimalustest metsa majandamisel. Uskumatu, kui tänasel päeval kuuled juhustest, kus metsandusega tegelevad ettevõtted kasutavad ära inimese teadmatust ja pakuvad 7 ha suuruse metsa raumise eest uut televiisorit või koormat küttepuid! Metsaühingu üheks eesmärgiks on luua Muhusse vähemalt üks töökoht ja palgata asjatundlik inimene, kelle poole säärase muredega pöörduda ja nõu küsida. Mõned näited, milliseid toetusi on võimalik metsaomanikul läbi Metsaühistu küsida:

- Metsa inventeerimise ja metsamajanduskavade koostamise toetus
- Metsa uuendamise toetus
- Pärandkultuuri säilitamise toetus
- Metsa majandusliku väärtuse parandamise investeeringutoetus
- Kahjustatud metsa taastamise investeeringutoetus
- Metsatulekahju ennetamise investeeringutoetus

Asutamiskoosolekul osalejate otsusega esitan tutvumiseks ka loodava Muhu Metsaühistu põhikirja, mille küsimuste ja ettepanekute puudumisel kinnitame 1. mail 2012.

Infot saab ja küsimused on oodatud telefonil 50 97 679 või erkki.noor@bmw.ee

Seniks parimat, **Erkki Noor**

Miks peaks tahtma elada Muhu saare miljööväärtuslikus külas?

Teemaplaneeringu üheks eesmärgiks on miljööväärtuslike alade väärtuse teadvustamine kohalike elanike seas. Kui kohalik elanik väärtustab teadlikult oma elukeskkonda, oskab ta seda ka paremini säilitada ja kaitsta ebasobivate mõjutuste eest.

Külad (Igaküla, Paenase, Külasema, Lõetsa, Võiküla, Räsna, Suuremõisa), mida käsitletakse Muhu miljööväärtuslike külade teemaplaneeringu I etapis, on välja valitud seminaridel kohalike elanike poolt, mis toimusid üldplaneeringu koostamise raames. Seega võib eeldada, et miljööväärtusliku tiitliga pärjatute saamise soov on tulnud külaelanike endi poolt.

Leidub ka külaelanikke, kes ei ole huvitatud, et miljööväärtuslike külade teemaplaneering hõlmab nende küla, kuna planeeringuga kehtestatavad piirangud võivad takistada neil oma kodu remontida, kujundada oma soovile, maitsele ning rahakotile vastavalt. Levinud on arvamus, et teemaplaneering ei esinda kohalike huve ning piirab nende tegutsemist maa- ja maaomanikena. Külaelanike poolt kohtab reaktsiooni: "Miljööväärtuslik ala toob endaga kaasa väga palju kohustusi, aga vastu ei saa külaelanik mitte midagi! Milleks meile seda kõike vaja on?"

Miks peaks külaelanik tahtma elada miljööväärtuslikul alal?

- Miljööväärtuslike külade

teemaplaneeringuga seatud piirangud hoiavad ära ebameeldivad ja elukeskkonda lõhkuvad arendused, mis võiksid kohalike elanike rahu rikkuda ning nende harjumuspärasest koduümbrusest oluliselt muuta.

- Vanade hoonetega traditsiooniline keskkond pakub turvatunnet keset muutuvat maailma.

- Hoonete või objektide korrastamiseks - remondiks on hõlpsam saada toetusi (sh eurotoetusi), kui see on planeeringus määratletud väärtuslikuna.

- Hästi hoitud vanade hoonete (kinnistute) väärtus kinnisvarana tõuseb.

Miks peaks kohalik omavalitsus tahtma kehtestada miljööväärtuslike alad?

- See on seadusega määratletud kohustus, kuid ka võimalus kohalikul tasandil väärtustada oma kultuuripärandit.

- Kultuuripärand on rahvusliku ja piirkondliku identiteedi üks aluseid.

- Turismi ja muu ettevõtluse üks arengueeldusi on atraktiivne keskkond, sh kohalik ehituspärand ning külamaastikud.

- Inimesed väärtustavad ajaloolist elukeskkonda üha enam, seda nii Eestis kui ka mujal maailmas.

- Elukeskkond, mida selle elanik kõrgelt hindavad (ja sealt ära kolida ei taha) tagab sotsiaalse stabiilsuse ja turvalisuse.

- Ehituspärandi hoidmine toetab säästva arengu põhimõtteid ja loodushoidlikku eluviisi.

Eesti maa-arhitektuuri väärtustamine nõuab aga suuri panuseid riigi ja kohalike omavalitsuste poolt. Isegi kui ei suudeta vanade väärtuslike hoonete omanikke rahaliselt toetada, peaks olema võimalik aidata omanikke nõuan-

nete, tasuta kursuste ja õppepäevadega, teabevoldikutega jms. Näiteks on Muhu Vallavalitsuse, Muhu Muuseumi ja Eesti Arhitektide Liidu koostöös ilmunud trükis *Ehitamine miljööväärtuslikel rannaaladel (2009)*, milles on toodud soovituselised ehitustegevuse suunamiseks miljööväärtuslikes külates.

Kui rangeid ehitus- ja kasutus-tingimusi planeeringuga seatakse, on iga omavalitsuse otsustada, kuid kahtlemata tuleb otsustamisse kaasata miljööväärtuslike alade elanikke ja maaomanikke. Samas võib rahulikult eeldada, et osa elanikest jääb tingimuste osas alati eriarvamusele ning ei soovi oma tegutsemisele mingeid piiranguid. Siin on koht, kus tuleb kaaluda avalikku huvi ja üksikisikute huvi ning leida tasakaalupunkt. Alade hindamisel on siin oluline tähtsus - mida suurem on ala väärtus, seda enam peaks üles kaaluma avalik huvi.

Miljööväärtuslike külade määratlemise protsess on hea võimalus kohalikele elanikele selgitada, mis on ehituspärand ja kuidas seda säilitada. Küla, mis kohaliku elaniku jaoks on igapäevane elukeskkond, võib olla väga eriline Eesti mastaabis ja samuti Euroopas.

Mida teemaplaneeringuga takistada ei saa, on vanade hoonete lagunemine ja külade väljasuremine.

Jürg pöördel.

Külad juhtimistöo ja täiendõppe toetamise kord

Tänaseks on Muhu vallas kinnitatud määrus külad juhtimistöo hüvitamiseks ja külaelanemate täiendõppe toetuseks. Eesmärgiks on korraldada kulude kompensatsioon ja toetuste jagamine külaelanematele erinevate tegevuste läbiviimisel, et areneks külakeskkond ja kogukonna võimekus ning samas suureneks tugi vallatööl.

Muhumaal on tänase seisuga 52 küla, kuid alati ei jätku sealsetel kogukondadel juhtimis- ja arendustööde jaoks piisavalt ressursse. Külaliikumine saab hoo sisse kevadiste talgutega, suveperioodil on külarahva kokkusaamisi üle Muhumaa palju. Tihti peab aga külaelanem tegema ettevalmistuste juures iseseisvat tööd ja hiljem kandma vastutust nii kogukonna kui paljude institutsioonide ees.

Lisaks tekivad rahalised väljaminekud autosõidu, telefonikõnede ja trükitöödega. Näiteks kulutab külaelanem isikliku telefoni kõneajaga talguliste kokkukutsumiseks, hangib külaplatsi hooldamistöödeks saetehnikat ja kütust, toob kohale pillimehe ja trükib peokulutus. Talvel peab jagama koristusfirmadele teavet lumesse mattunud külatänavatest ja kiirabi nõudmistel kontrollima ligipääsuteid terviseprobleemidega inimeste juurde. Ka kohalik omavalitsus soovib näha külaelanemas partnerit, seda nii informatsiooni levitamisel kui elanike tagasiside ja statistika kogumisel. Lisaks peaks külaelanemal olema koostöötahet teiste riigistruktuuridega, seda nii erineva teabe väljastamisel, tegevuste kooskõlastamisel seadustega kui ka

kriisiolukordades.

Tänased europrojektid eeldavad küla arengukava koostamist ning palju töötunde kulub dokumentatsioonide vormistamisele. Seetõttu on mõnel pool ellu kutsutud nooremas eas abikülaelanemad, kes aitavad vanemaid külaelajute tehnilistes küsimustes ja näiteks arvuti-põhiste tööde läbiviimisel. Käesolevas määruses on eraldi toetuse suunaks ka külaelanema täiendõpe. Seeläbi pakub Muhu vald rahalist toetust osalemiseks õppereisidel ja koolitusprogrammides, kus teemad on nii kultuurikorraldus kui ka külad juhtimine ja arendustöö.

2012. aasta eelarves on ettenähtud juhtimistöoga seotud kulude kompensatsiooniks aastas kuni 30 eurot ühe küla kohta. Taotlusi saab esitada vabas vormis kaks

korda aastas **15. aprillil** ja **15. septembril**. Toetusi jagatakse kuludokumentide alusel kütuse-, side- ja trükikulude katteks. Koolituse või õppereisi kompensatsiooniks on vajalik eelnev kooskõlastus Muhu vallavalitsusega. Siinkohal on vastavalt koolituse sisule võimalik taotleda ka suuremaid toetusi.

Määrust saab lugeda Muhu valla veebikeskkonnast dokumentide lehel. Loodetavasti pälviv külaelanema töö kogukondades tänasest suuremat tähelepanu ning järgmistel aastatel tekib Muhu vallal vajadus otsida juba täiendavaid vahendeid selle tänuväärse töö tunnustamiseks.

Määruse esitaja
Mihkel Jürisson

Muhu Muuseum esitleb:

Eesti Vabaõhumuuseumi ja Harjumaa Muuseumi ühishnäitus

“Loodusjõud maamaja sees ja ümber”

Hellamaa Külakeskuses.
Avatud aprilli lõpuni.

Linad

Ma kirjuta mõne lause sellest, mis ma tea linast. Kui ma laps olli, kusus põllu pial koa lina. Ilisemast aast oo mieles, et õitsmise aal olli põld kena sinine.

Pärast katkuti lina üles, seoti pisiksed pööd ja pandi põllu piale kuima. Ollid nagu pisiksed rukiakid. Iljem kuivasid nied rehetoas parsil. Siis rapsiti seemnenupud ää. Linapööd pandi liguse. Meie niitis kase juures olli kaevatud auk, sinna linad pandi. Ehk sie olli allika koht. Seal ligidal teise pere niitis olli allikas, kust kurg kõik küla tited tõi.

Vist mõne nädali linad ligusid. Natuke neid kuivatati õues, pärast jälle parsil. Nüüd olli taris linamassinad. Selles olli kaks puust tehtud ambulist rulli. Vändaga aeti neid rinki. Nende rullide vahele laotati linad. Massin tegi linaluud katki. Sie olli linade lõugutamine. Siis võeti mõega moodi puust riistad ja ropsiti nendega linaid. Linaluud kukkusid maha. Aga tolmu olli koa palju.

Mab mäleta easti, kuidas takud kätte soadi. Sie olli vist raudpiidega ari. Selle pial soeti linapöösid. Lõpuks jähid järele kenad pehmed linad. Nende viimaste tööde jäoks tehti vahel talgud. Siis sai nende tolmuste töödega rutemini akkama.

Helve Saartok
Murdevõistlus 2011

Muhu Muuseumi Fotokogu MUIS-is

Alates märtsikuust on Muhu Muuseumi fotokogu fotode loendiga võimalik tutvuda Eesti Muuseumide Veebivärava kaudu. Veebivärav asub aadressil www.muis.ee

Muhu muuseumi fotokogu leiab sealt üles, kui klõpsata lingil **Muuseumide kogud**, otsida loendist üles **Muhu Muuseum** ja sellel klõpsutades avaneb paremal Muhu Muuseumi kogude loend. Seal tuleb klõpsutada kataloogil **Fotokogu**. Kahjuks pole meie muuseumis veel võimalik näha, millise fotoga on tegemist.

Ka ainuüksi fotode nimetuste ja inventarinumbrite sisestamiseks kulus praktikant Rita Peegli kolm kuud, mille jooksul ta sisestas üle 4000 foto. Kõik see sai teoks tänu Pärnu muuseumi poolt kureeritud EL Sotsiaalfondi kvalifitseeritud töötajate suurendamise projektile.

MUIS-i keskkonnast võib leida muidugi ka teiste muuseumide Muhu materjale, sealhulgas ka digiteeritud fotosid. Kõik 1913. aastal Johannes Pääsukese poolt Muhus tehtud fotod on nähtavad MUIS-is. Kahjuks pole nende leidmine just väga lihtne. Kes asja vastu huvi tunneb, sellele väike juhised allpool.

Lingil **Otsing** klõpsates tuleb edasi valida **Detailne otsing**, kus on mitmesuguseid parameetreid otsinguks. Museaali numbri sisestamiseks on kastid, mis tuleks Pääsukese fotode leidmiseks täita järgmiselt:

ERM					Fk	214	152
-----	--	--	--	--	----	-----	-----

Pääsukese Muhu fotod on ERM-i kogus numbritega ERM Fk 214:152 kuni ERM Fk 214:215

Kui panna kastidesse ainult 214, siis näeb kõiki Pääsukese kogus olevaid fotosid, mille hulgast saab ise valida huvipakkuvad.

MUIS-is on lisaks fotokogule veel Muhu Muuseumis alates 2005. aastast saabunud teiste kogude museaalide andmed ja nii mõndagi võib teiste muuseumide muhu museaalide kohta leida ka MUIS-is, kui **Otsingu** väljale **Koht** sisestada Muhu.

ERM on näiteks pannud internetti kogu oma vaibakogu, mille võib leida hoopis aadressil vaibad.erm.ee - Otsing „muhu“ andis vastuseks 39 tekki, mis on vaadeldavad koos suure resolutsiooniga piltidega.

Muhu fotosid on ka **Riigiarhiivi** fotode otsingusüsteemi kaudu **FOTIS** võimalik leida aadressil www.ra.ee/fotis Märksõnaks sisestada Muhu või mõni Muhu koha- või isikunimi.

Ka juuresolev foto on nii selles andmebaasis kui Muhu Muuseumi fotokogu olemas.

Tegemist on Johann Hammeriga, kes oli 20. sajandi alguses Muhu Suurevalla vallasekretär ja osales aktiivselt kohalikus seltsielus, oli üks laulukoori juhtidest. 1905. a võttis osa revolutsioonilisest liikumisest, vangistati koos Villem-Grünthal-Ridalaga ja peale karistuse kandmist läks elama Kanadasse. 1924. a asus elama Nõukogude Liitu. Töötas erinevatel ametikohtadel ja hukkus Leningradi blokaadi päevil. Täispikkuses ateljefotol on ta koos tütreaga.

Eda Maripuu

Miks peaks tahtma elada Muhu saare miljööväärtuslikus külas?

Algus lk 5.

Küll aga saab takistada:

- väärtuslike hoonete lammutamist või rikkumist tunduvalt ümberehitamise ja renoveerimisega;
- tervikut lõhkuvate hoonete ja rajatiste ehitamist ajaloolisesse küla miljöösse;

- väärtuslike avatud alade täisehitamist;
- kõrghaljastuse hävitamist (alweed, põlispuud jne).

Teemaplaneering on aluseks ja abiks vallavalitsusele miljööväärtuslike alade arendamisel, Muhu saare külade omapära säilitamisel ning selle tutvustamisel külalistele. Käesolevale

teemaplaneeringule toetudes on ka võimalik taotleda külade hoidmiseks ja hooldamiseks suunatud fondidest toetusi külade väärtuste säilitamiseks ja külaelu arendamiseks.

AS Entec Eesti
Elo Talvoja, arhitekt
Piret Põllendik,
maastikuarhitekt

Artikli kirjutamisel on kasutatud:

Miljööväärtused maapiirkonnas. Maapiirkonna miljööväärtuslike alade käsitlemise juhend Põlvamaa näitel 2011. Kristiina Hellström, maastikuarhitekt, ja Malle Kais, arhitekt.